

Рекомендовано
на засіданні кафедри
транспортного зв'язку
прот. № 1 від 27.08.2020 р.

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ
СИСТЕМИ КОМУТАЦІЇ І РОЗПОДІЛУ
ІНФОРМАЦІЇ

Освітній рівень перший (бакалаврський)
Галузь знань 17 Електроніка та телекомунікації
Спеціальність 172 Телекомунікації та радіотехніка
Освітня програма Телекомунікації та радіотехніка
Проведення занять згідно розкладу <http://rasp.kart.edu.ua/>

Команда викладачів:

Лектор:
Жученко Олександр Сергійович (кандидат технічних наук, доцент),
Слізаренко Андрій Олександрович (кандидат технічних наук, доцент).
Контакти: +38 (057) 730-10-81, e-mail: tz@kart.edu.ua

Асистент лектора:

Контакти: +38 (057) 730-10-81, e-mail: tz@kart.edu.ua
Години прийому та консультацій: вівторок з 14.10-15.30
Веб сторінка курсу: <http://do.kart.edu.ua/>
Додаткові інформаційні матеріали: <http://metod.kart.edu.ua>

Предмет системи комутації і розповсюдження інформації вивчає загальні принципи організації апаратної частини і програмне забезпечення цифрових систем, основи організації мережевих додатків, представлення вузькосмугової і широкосмугової цифрової мережі з інтеграцією обслуговування викликів в цифрових системах комутації.

Вивчаючи цей курс, студенти оцінюватимуть якість обслуговування у телекомунікаційних мережах залізничного транспорту, розраховуватимуть характеристики продуктивності телекомунікаційних мереж, створюватимуть математичні моделі процесів обслуговування потоків пакетів у вузлах телекомунікаційних мереж, навчатимуться працювати з системами керування телекомунікаційними мережами та апаратними засобами телекомунікаційних мереж.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо Вас цікавлять системи комутації і розповсюдження інформації у інфокомунікаційних системах та мережах залізничного транспорту, то Вам потрібно саме це!

Від здобувачів очікується: базове розуміння інфокомунікаційних систем та мереж залізничного транспорту, основ інфокомунікацій, а також базових принципів функціонування мережевого обладнання.

Перша частина курсу присвячена загальним принципам цифрової комутації, основним елементам цифрової системи комутації та їх призначенню, інтерфейсам цифрових систем комутації, основам теорії розподілу інформації.

Друга частина курсу присвячена принципам побудови мережі загальнотехнологічного зв'язку залізничного транспорту, принципам побудови мережі загального користування, нумерації в мережах телефонного зв'язку.

Третя частина курсу присвячена просторовій комутації каналів з часовим розділенням, часовій комутації каналів, просторово-часовій комутації, цифровим комутаційним полям.

Четверта частина курсу присвячена поняттю системи сигналізації, класифікації систем сигналізації, системам сигналізації по виділеному сигнальному каналу, спільноканальній системі сигналізації.

Команда викладачів і Ваші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті і особисто – у робочий час.

Огляд курсу

Цей курс, який вивчається два семестри дає студентам глибоке розуміння цифрових систем комутації, що знаходять застосування у сучасних інфокомунікаційних системах та мережах залізничного транспорту.

Курс складається з лекцій, практичних занять, лабораторних занять та курсового проекту. Курс супроводжується пояснівально-ілюстративним та наочним матеріалом. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень на заняттях.

Схема курсу	
Поміркуй	Лекції
	Матеріал для самостійної роботи
	Обговорення на заняттях
	Лабораторні заняття
	Практичні заняття
	Курсовий проект
	Консультації
	Екзамен
Виконай	

Лабораторні та практичні заняття курсу передбачають виконання завдань щодо дослідження принципів функціонування мережевого обладнання, , дослідження принципів балансування навантаження, вивчення структур кадрів та пакетів мережевих протоколів.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://metod.kart.edu.ua/>), включаючи навчальний план, матеріали, завдання та правила оцінювання курсу).

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення на заняттях. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступного заняття. Під час обговорення ми запропонуємо Вам критично поміркувати над тим, як використовуються комп'ютерно-інформаційні технології при побудові інфокомунікаційних системах та мережах залізничного транспорту. Ви повинні бути готовими до дискусій та мозкових штурмів – ми хочемо знати, що Ви думаете!

Приклади питань для обговорення на заняттях:

- 1) Дайте пояснення поняттю сигналізація .
- 2) Охарактеризуйте принцип просторової комутації з часовим розділенням.
- 3) Охарактеризуйте принцип часової комутації каналів.

Теми курсу

Тема 1. Загальні принципи цифрової комутації.

Тема 2. Основні елементи цифрової системи комутації та їх призначення. Інтерфейси цифрових систем комутації.

Тема 3. Основи теорії розподілу інформації.

Тема 4. Принципи побудови мережі загальнотехнологічного зв’язку залізничного транспорту.

Тема 5. Принципи побудови мережі загального користування.

Тема 6. Нумерація в мережах телефонного зв’язку.

Тема 7. Просторова комутація каналів з часовим розділенням.

Тема 8. Часова комутація каналів. Просторово-часова комутація.

Тема 9. Цифрові комутаційні поля.

Тема 10. Поняття системи сигналізації. Класифікація систем сигналізації

Тема 11. Системи сигналізації по виділеному сигнальному каналу.

Тема 12. Спільноканальні системи сигналізації.

Лекції, лабораторні заняття, практичні заняття

Список основних лекцій курсу наведений нижче. Пильнуйте за змінами у розкладі.

Теми лекцій.

Загальні принципи цифрової комутації.

Основні елементи цифрової системи комутації та їх призначення. Інтерфейси цифрових систем комутації.

Основи теорії розподілу інформації.

Принципи побудови мережі загальноважливого зв'язку залізничного транспорту.

Принципи побудови мережі загального користування.

Нумерація в мережах телефонного зв'язку.

Просторова комутація каналів з часовим розділенням.

Часова комутація каналів. Просторово-часова комутація.

Цифрові комутаційні поля.

Поняття системи сигналізації. Класифікація систем сигналізації.

Системи сигналізації по виділеному сигнальному каналу.

Спільноканальні системи сигналізації.

Теми практичних занять.

Параметри та характеристики електроакустичних перетворювачів. Рішення задач з розрахунку параметрів електроакустичних перетворювачів.

Оцінка якості телефонної передачі. Рішення задач з оцінки якості телефонної передачі.

Комутиційні елементи (прилади) систем комутації. Комутиційні прилади типів «реле», «шукач», «з'єднувач». Структурні, електричні та часові параметри комутаційних приладів.

Паралельне та послідовне з'єднання комутаційних схем (блоків комутації). Аналіз роботи та структурні параметри одноланкової та дволанкової комутаційної схеми. Втрати (блокування) в комутаційних схемах. Кількість точок комутації (складність) одноланкової та дволанкової комутаційної схеми. Умова неблокованості дволанкової комутаційної схеми.

Рішення задач з теорії розподілу інформації.

Розробка схем просторової комутації каналів з часовим розділенням.

Розробка схем часової комутації каналів.

Рішення типових задач з побудови та розрахунку параметрів одноланкових та дволанкових комутаційних схем.

Рішення типових задач з побудови та розрахунку параметрів триланкових комутаційних схем.

Рішення типових задач з побудови та розрахунку параметрів схем часової та просторової комутації каналів з часовим розділенням.

Принципи побудови цифрової системи комутації SI2000. Основні функції знімних блоків, розрахунок їх необхідної кількості.

Рішення типових задач з принципів побудови телефонних мереж та системи нумерації.

Рішення типових задач з розрахунку кількості необхідного обладнання цифрової системи комутації SI2000, кількості цифрових трактів для напрямків зв'язку.

Теми лабораторних занять.

Фізичні основи телефонії. Властивості органів слуху людини. Дослідження будови електроакустичних перетворювачів.

Дослідження будови аналогових телефонних апаратів.

Дослідження аналогової абонентської сигналізації. Аналіз параметрів сигналів. Побудова сигнальних діаграм встановлення та розірвання з'єднання (аб. А – АТС – аб. Б) з імпульсним та тональним способами набору номеру.

Дослідження побудови аналогових систем комутації. Ручний комутатор. АТС декаднокрікової системи. Координатні АТС. Квазіелектронні АТС. Електронні АТС.

Дослідження міжстанційної сигналізації.

Дослідження кросового обладнання систем комутації. Монтаж кросу.

Дослідження будови та роботи дволанкової комутаційної схеми (блокованої та неблокованої). Порівняльний аналіз складності одноланкової, дволанкової блокованої та дволанкової неблокованої комутаційних схем.

Дослідження схем просторової комутації каналів з часовим розділенням.

Дослідження схем часової комутації каналів.

Дослідження принципів побудови цифрової системи комутації SI2000. Визначення необхідної кількості знімних блоків та місць їх розміщення в секціях стативів.

Конфігурування SI2000.

Тема курсового проекту.

Тема курсового проекту повинна відповідати навчальній дисципліні та, враховуючи принципи академічної свободи, може бути запропонована керівником проекту або студентом за погодженням з керівником.

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, переводиться до державної шкали (5, 4, 3) та шкали ECTS (A, B, C, D, E).

Визначення назви за державною школою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною школою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	<u>Відмінно</u> – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	<u>Дуже добре</u> – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	<u>Добре</u> – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	<u>Задовільно</u> - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	<u>Достатньо</u> – виконання задовільняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	<u>Незадовільно</u> – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	<u>Незадовільно</u> - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Лабораторні заняття

Оцінюються за ступенем залученості (до 15 балів) та виконання завдання (до 15 балів). Ступінь залученості визначається рівнем виконання завдань самостійної роботи. Максимальна сума становить 30 балів.

Практичні заняття

Оцінюються за ступенем залученості (до 15 балів) та виконання завдання (до 15 балів). Ступінь залученості визначається рівнем виконання завдань самостійної роботи. Максимальна сума становить 30 балів.

Курсовий проект

Захист курсового проекту здійснюється перед комісією у складі науково-педагогічних працівників кафедри шляхом усного опитування за 100-бальною шкалою.

Модульний контроль

Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання (15 питань в тесті). Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.

Залік

Підсумковий контроль знань здійснюється шляхом обчислення середньоарифметичної суми балів двох модульних оцінок за 100-бальною шкалою (без складання екзамену) або проведення заліку шляхом комп'ютерного тестування.

Результати навчання

Результати навчання за даним курсом:

Вміння проводити розрахунки елементів телекомунікаційних систем, інфокомуникаційних та телекомунікаційних мереж, радіотехнічних систем та систем телевізійного й радіомовлення, згідно технічного завдання у відповідності до міжнародних стандартів, з використанням засобів автоматизації проєктування, в т.ч. (РН-5);

Здатність брати участь у проєктуванні нових (модернізації існуючих) телекомунікаційних систем, інфокомуникаційних, телекомунікаційних мереж, радіотехнічних систем, в тому числі на залізничному транспорті, та систем телевізійного та радіомовлення тощо (РН-7);

Вміння застосовувати сучасні досягнення у галузі професійної діяльності з метою побудови перспективних телекомунікаційних систем, інфокомуникаційних, телекомунікаційних мереж, радіотехнічних систем та систем телевізійного й радіомовлення тощо (РН-8);

Вміння адміністрування телекомунікаційних систем, інфокомуникаційних та телекомунікаційних мереж (РН-9).

Команда викладачів:

Жученко Олександр Сергійович (<http://kart.edu.ua/pro-kafedry-tz-ua/kolektuv-kafedru-tz-ua/juchenko-os-ua>) – лектор з комп’ютерно-інтегрованих технологій в УкрДУЗТ. Отримав ступінь к.т.н. за спеціальністю 05.12.02 телекомунікаційні системи та мережі в УкрДУЗТ у 2006 році. Напрямки наукової діяльності: завадостійке кодування, мультисервісні мережі.

Єлізаренко Андрій Олександрович (<http://kart.edu.ua/pro-kafedry-tz-ua/kolektuv-kafedru-tz-ua/elizarenko-ao-ua>) – лектор з дисципліни радіотехнічні системи залізничного транспорту в УкрДУЗТ. Отримав ступінь к.т.н. за спеціальністю 05.12.02 телекомунікаційні системи та мережі. Напрямок наукової діяльності: системи рухомого радіозв’язку на залізничному транспорті.

Кодекс академічної добродетелі

Порушення Кодексу академічної добродетелі Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної добродетелі УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомуникаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>